

S-a întâmplat mai demult, nu știu câți ani să fi trecut de atunci. Tot ce-mi amintesc e că pe vremea aceea nu purtam barbă. S-a întâmplat ca unui teatru să-i vină ideea să inițieze o manifestare de larg interes, după pilda altor teatre, din alte județe. Inițiativa a prins, a găsit sprijin moral și material, mai ales că promitea să scoată teatrul, pe această cale, din anonimat. Inițiatorii ar fi vrut să facă din manifestarea lor un festival. Li s-a sugerat că e prea pretențios, să vedem cum iese prima ediție, avem tot timpul... Decadă? E prea mult,

leașă, el nu mai vine cu mașina la gară să care juriul.

Juriul, iată către cine se îndreaptă toate atențiile inclusiv fondul de reprezentare. Juriul trebuia să se simtă bine, mai ales că erau puse în joc diplome și prețioase trofee, la care teatrul rirnea. În sfârșit, a sosit ziua dintii a „Zilelor...“ Cind trenul a oprit și din vagonul-restaurant au început să coboare juriul și alți invitați, toți membrii colectivului, în frunte cu directorul, se aflau pe peron, îmbrăcați de sărbătoare, cu fețele strălucind de bucurie. Băieții au tăbărit

a adus surprize decit tirziu. După spectacol, oaspeții au fost invitați într-o încăpere special destinată lor, unde, pe două mese de biliard alăturate, acoperite cu damasc scrobite, se aflau vinat rece, brinzeturi fine, delicioase murături și un merlot prietenos, toate, la discreție. Discuțiile, pe teme profesionale, desigur, s-au încins repede. E drept, cițiva oaspeți mai tineri priveau din cind în cind cu justificat interes către sala clubului, unde se bea bere și fețele dansau două cite două, dar nimeni nu a părăsit colochiul spontan decit tirziu și cu părere de rău.

A doua zi, toți s-au regăsit cu bucurie, conform programului, în afara unui oaspete mai virstnic, care acuza dureri de cap și căruia i s-au adus în cameră, țin bine minte, șaptesprezece sticle cu chefir. Spre seară s-a petrecut un mic incident: oaspeții au fost grupați doi cite doi în camere — sosise un grup de turiști norvegieni. Seara, la colochiul spontan, s-au servit cîrnăciori fierbinți cu muștar, brînză albă și același merlot prietenos. De această dată, cițiva oaspeți mai tineri au dispărut din încăperea invitaților, să mai schimbe o vorbă cu cei din club.

Un alt mic incident a întunecat zorit celer de-a treia zile: invitații bărbați au fost mutați, cu scuzele de rigoare, la un hotel mai modest. Incepea în localitate un turneu internațional de popice și sosiseră participanți din trei țări. Seara, încăperea destinată oaspeților era mai puțin populată. Unii dintre membrii juriului, obosiți după atîtea spectacole, printre care și cel al gazdelor, mult mai puțin eclatant decit le fusese promis, au plecat să-și sistematizeze notițele, să-și

(Continuare la p. 50)

S e m n a l

VIRGIL MUNTEANU

Exagerațiuni

zece zile, cu ce le umpleți?... Pînă la urmă, după numeroase telefoane interurbane, i-au spus „Zilele teatrului nocturn“, pe profil de teatru scurt, combinat cu teatru de studio, conferință experimentală și cafă-teatru. Pregătirile au început cu aproximativ un an înainte, răstimp în care directorul a fost schimbat, secretarul literar a chelit complet, iar două actrițe au slăbit voluntar cite opt kilograme fiecare.

Printre alte inițiative valoroase, s-a hotărît constituirea unui fond de reprezentare la care au contribuit aproape toți membrii colectivului, cu excepția unei actrițe mai virstnice, care a spus că ea pune dulcețurile și murăturile la bătaie, și a unui actor, care a declarat că dacă i se opresc bani din

pe sacoșele oaspeților, fețele au împărțit pupături și lălele de seră.

La hotel, oaspeții au citit cu satisfacție o pancartă pe care pictorul executant scrisese cu mult elan, pe fond bleu, „Bine ați venit!“ Simplu, cald, din inimă.

Fiecare invitat a primit cheia camerei, diferența de un pat urmind să fie suportată de teatru din fondul de reprezentare. În camere, oaspeții au avut surpriza să găsească mici atenții: bărbații, ulcioare pline cu apă vie „de la noi“, femeile, farfurii smălțuite, încărcate cu mere parmen-aurii. În vasele hotelului, frumoase, cu chipul lui Ciprian Porumbescu încrustat, tronau lălele de seră. Totul promitea să fie cum și-au dorit gazdele: peste așteptări! Seara inaugurală nu

Și mă întreb, cu o uriașă amărăciune, câte piese ne-ar mai fi dăruit Marin Preda, din ce în ce mai interesat, după propria-i confesiune, de genul dramatic („Ce greu, să scrii teatru!” — exclamase, cu puține zile înainte de tragicul deznodământ) — câte comori de subtilitate, forță, poezie s-au scufundat în neant, odată cu stingerea strălucitei planete,

ivită acum 57 de ani într-un sat sărman din marginea Bărăganului...

Il regret, il voi regreta întotdeauna, cu un fel de melancolică deznădejde — mai mult, poate, decît regret, dispariția Atlantidei.

Dan Deșliu

Dacă dragoste nu e, nimic nu e...

Cum aș putea să scriu despre moartea unui om pe care l-am iubit ca pe una dintre marile, și desigur nemeritatele, bucurii pe care mi le-a oferit pînă acum viața?

Cum aș putea să scriu despre moartea unui om care, pe parcursul a mai bine de doi ani, mi-a oferit una dintre cele mai copleșitoare lecții de înțelepciune, de demnitate, de generozitate, de frumusețe sufletească?

Cum aș putea să scriu despre moartea unui om a cărui dispariție o consider ca pe cea mai cumplită nedreptate suferită de oamenii acestui pămînt, după cutremurul din martie '77?

Cum aș putea să scriu despre moartea lui Marin Preda? !...

...Într-un singur fel. Rostind un adevăr care trebuie cunoscut și respectat întru cinstirea memoriei „Celui mai iubit dintre paminteni”: Marin Preda a murit de boala numită iubire. Este o maladie frecventă la anii copilăriei — cei mai frumoși și mai puțini ani ai sufletului nostru — și care, odată depășită vîrsta, nu mai prezintă nici un pericol. Există, din nefericire, rare, extrem de rare excepții. Pentru unele dintre ele — dintre excepții! — boala este fatală...

Acesta este conținutul exact al convorbirii mele telefonice cu Marin Preda, ultima!, din seara zilei de 15 mai 1980.

Radu F. Alexandru

(Continuare de la p. 28)
scrie articolele, să se odihnească. S-a mîncat pește oceanic, cașcaval cu piper, s-a băut bere poloneză. Practic, colocviul spontan s-a mutat în sala clubului, temele fiind altele. Ziua următoare a debutat cu trei vești proaste: directorul teatrului plecase la București, la un examen, sau la un botez; secretarul literar, care regizase și spectacolul aflat în competiție, alunecase de cu seară pe o coajă de portocală și, de supărare, făcuse o întindere de ligament; iar la hotel se sistase apa caldă și bucatăria intrase în deratizare.

Juriul s-a întrunit în ședința decisivă imediat după

ultima cădere de cortină. Dezbaterile au ținut pînă spre zorii zilei, cel mai controversat punct fiind dacă să se atribuie sau nu, sub o formă sau alta, vreo distincție teatrului-gază. Nu s-a acordat. Cina s-a desfășurat într-o atmosferă glacială. S-au servit crenvurști reci, fără muștar și apă gazoasă, pe postavlul meselor de biliard. Fețele de masă de damasc juseseră încuiate de secretară, care lipsea de două zile, avînd recuperări. Se luminase bine cînd juriul a plecat să se odihnească. Oaspeții s-au strîns în hol destul de devreme, camerele fiind achitate pînă la orele douăsprezece. Pînă la trenul de seară mai era vreme berechet, pe care

oaspeții au irosit-o în hol, printre sacoșe, așteptîndu-l pe delegatul teatrului, cu biletele de întoarcere. Delegatul a apărut tîrziu, ciupit bine și cu numai jumătate dintre bilete pentru vagonul de dormit. Membrii fostului juriu au aflat că teatrul a plecat în deplasare, așa că autobuzul care urma să-i transporte la gară avea să absenteze. În amurg, au străbătut în șir indian străzile orașului, au băut cite un pepsi în gară și au urcat în tren nedumeriți și triști. Trenul a plecat de la peronul aproape pustiit și numai o batistă fluturată, fără speranță, după cite un pepsi în gară și au urcat în tren nedumeriți și triști. Trenul a plecat de la peronul aproape pustiit și numai o batistă fluturată, fără speranță, după cite un pepsi în gară și au urcat în tren nedumeriți și triști. Trenul a plecat de la peronul aproape pustiit și numai o batistă fluturată, fără speranță, după